



1. Referentie

Referentie	Gutschoven, K. (2004). Adolescents' educational level and computer use: An exploratory study of the relationship between adolescents' current educational level and the use of computer applications and computer attitudes. <i>The European Journal of Communication Research</i> , 29, (2), 135-158.
Taal	Engels
ISSN	0341-2059
Publicatievorm	Tijdschriftartikel

2. Abstract

Deze studie focust op twee onderzoeksvragen. Ten eerste wordt onderzocht of het huidige opleidingsniveau van adolescenten een betekenisvol concept is in multimedia onderzoek. Ten tweede wordt de relevantie van het huidige opleidingsniveau vergeleken met het concept van opleidingsniveau van de ouders zoals het tot nu toe gebruikt werd in multimedia onderzoek. De onderzoeksvragen worden beantwoord door een kwantitatief onderzoek bij 232 leerlingen uit het secundair onderwijs in Vlaanderen naar hun gebruik van multimedia en hun attitude ten aanzien van multimedia. De resultaten geven aan dat wanneer men de relatie tussen opleidingsniveau van de ouders en het multimediagebruik/-attitudes controleert voor het opleidingsniveau van adolescenten, het insignificant wordt. Het huidige opleidingsniveau van de adolescenten echter bleef significant gedurende de hele analyse, zelfs wanneer het gecontroleerd werd voor opleidingsniveau van de ouders. Op basis van deze resultaten concludeert de onderzoeker dat, ten eerste, het huidige opleidingsniveau van de adolescent inderdaad een betekenisvol concept is in multimedia onderzoek en, ten tweede, dat wanneer multimedia onderzoek gefocust is op het gedrag van adolescenten, het aan te raden is het huidige opleidingsniveau op te nemen in de analyse als een maat voor sociale klasse.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Media
Trefwoord(en)	Computergebruik, multimedia

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	/
Onderzoeker(s)	Klaas Gutschoven Centrum voor Publieksonderzoek (CEPO) Departement Communicatiewetenschap K.U.Leuven Van Evenstraat 2A 3000 Leuven Tel: 016/ 32 32 20 of 016/ 32 32 24 Fax: 016/ 32 33 12 www.kuleuven.ac.be/facdep/social/com/onderzoek/cepo

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Tot op welke hoogte is het huidige opleidingsniveau van een adolescent gerelateerd aan de tijd die hij of zij spendeert aan het gebruik van verschillende computerapplicaties? Op welke manier is het huidige opleidingsniveau van een adolescent gerelateerd aan zijn of
-----------------	--

	haar attitude tegenover de computer? Hoe verhoudt het huidige opleidingsniveau zich tot het opleidingsniveau van de ouders en wat duidt het best de sociale klasse van adolescenten? Bestaat er een significant interactie effect van geslacht en opleidingsniveau op het gebruik van computer applicaties? Bestaat er een significant interactie effect van geslacht en opleidingsniveau op computer attitudes?
Hypothesen	Er bestaat een verband tussen het huidige opleidingsniveau van een adolescent en de tijd die hij of zij spendeert aan het gebruik van computerapplicaties. Er bestaat een verband tussen het huidige opleidingsniveau van een adolescent en zijn of haar attitude tegenover de computer. Het opleidingsniveau is significant voor het meten van de sociale klasse. Er is een interactie effect tussen geslacht en opleidingsniveau op het gebruik van computerapplicaties. Er is een significant interactie effect van geslacht en opleidingsniveau op computerattitudes.

6. Methode

Onderzoeks-methode	Schriftelijke vragenlijst met open en gesloten vragen.
Onderzochte groep	Drie scholen werden at random getrokken uit een lijst van secundaire scholen in Vlaanderen. In elk van de geselecteerde scholen werden twee klassen in de derde en in de vierde graad getrokken. Om praktische redenen werden in elke school enkel klassen van één bepaald opleidingsniveau getrokken. De drie opleidingsniveaus waren wel in elke school aanwezig, zodat er geen vertekening was in computer faciliteiten. Alle gevraagde studenten vulden de vragenlijst in (N= 232) en alle leerlingen waren op het moment van de bevragen tussen 15 en 18 jaar oud. Als resultaat van methode van steekproeftrekking waren er een ongeveer gelijk aantal jongens en meisjes in elke graad en in elk van de opleidingsniveaus. Enkel in het laagste niveau waren er iets meer meisjes dan jongens die de vragenlijst invulden. Hier was de respons ook iets lager dan bij het midden en hoger niveau.
Bereik	Regionaal (Vlaanderen)

7. Resultaten

Relatie tussen opleidingsniveau van de ouders en huidig opleidingsniveau	Er is een significante relatie tussen het opleidingsniveau van de ouders en het huidige opleidingsniveau van de leerlingen.
Computer applicaties	Er is een significant verschil tussen groepen voor het gebruik van en de attitude tegenover vier van de vijf computer applicaties. Enkel het spelen van computer games verschilde niet significant tussen de opleidingsniveaus. Wat betreft de voorliefde voor bepaalde applicaties gaf de analyse enkel een significante relatie met betrekken tot email. De duidelijkste verschillen tussen de opleidingsniveaus met betrekking tot het gebruik van de verschillende computer applicaties werden gevonden voor het gebruik van email en internet. Er bestaat een positief lineair verband tussen het opleidingsniveau en het gebruik van email. De frequentie van gebruik is hoger bij leerlingen uit het hoogste niveau dan bij deze uit het midden niveau. De frequentie bij de midden groep is op zijn beurt hoger dan deze van de leerlingen uit het laagste niveau. Met ander woorden, hoe hoger het opleidingsniveau, hoe frequenter het email gebruik. De resultaten voor het gebruik van internet zijn gelijkaardig. In tegenstelling tot het email gebruik werd hier geen significant verschil gevonden tussen de midden en lage opleidingsniveaus. Het zelfde patroon werd gevonden voor de elfpunten voorkeur schaal voor email. Leerlingen uit de hoge opleidingsniveaus stonden positiever tegenover email dan deze uit de midden en lage niveaus. De midden en lage niveaus verschillen niet significant. De relatie tussen functioneel computergebruik en opleidingsniveau vertoont een ander patroon. Enkel de scores van de lage en de midden groep verschillen hier significant. De midden opleidingsgroep gebruikt de computer meer voor functionele doeleinden dan de lage opleidingsgroep. Er is hier geen significant verschil tussen de midden en hoge opleidingsgroep, zij spenderen evenveel tijd aan het gebruik van de computer voor functionele

	doeleinden. Tussen jongens en meisjes werden significante verschillen gevonden voor wat betreft het gebruik van en de voorkeur voor computer games. Eveneens voor het gebruik van en de voorkeur voor internet en voor het gebruik van en de voorkeur voor de computer voor functionele doeleinden. Er werden geen significante verschillen gevonden voor email en chat voor wat betreft gebruik en voorkeur. Jongens maken meer gebruik van en geven meer de voorkeur aan games, internet en het functioneel gebruik van de computer.
Computer attitudes	Er is een significant verschil tussen groepen op drie van de vier factoren van de Computer Attitude Schaal (CAS). De verschillen werden gevonden op de factoren computer angst, computer sympathie en computer bruikbaarheid. Voor de computer sympathie schaal verschillen de lage en midden groep niet significant, maar de midden groep scoorde hoger dan de hoge groep. Een gelijkaardig maar omgekeerd patroon van verschil tussen groepen werd gevonden voor de factor computer angst. De middengroep scoorde hier lager dan de hoge groep. Tussen de midden en de lage groep werd geen significant verschil gevonden. Voor de factor computer bruikbaarheid werd een significant verschil gevonden tussen de lage en de hoge groep. Leerlingen in de hoge groep vonden de computer meer bruikbaar dan deze uit de lage groep. Elke van de vier CAS-factoren gaf een significant verschil tussen jongens en meisjes. Over het algemeen scoren jongens hoger op factoren die een positieve attitude tegenover de computer weergeven (computer vertrouwen, computer sympathie en computer bruikbaarheid). Meisjes scoorden hoger op de factor computer angst.
Relevantie van het opleidingsniveau	De resultaten tonen aan dat, zelfs wanneer geslacht, opleidingsniveau van de moeder en opleidingsniveau van de vader onder controle werden gehouden, het huidige opleidingsniveau van de adolescenten een significante factor blijft. Het opleidingsniveau van de vader was enkel een significante factor in het model voor computer angst. Het opleidingsniveau van de moeder was nergens een significante factor. De data gaf dus aan dat het opleidingsniveau van de ouders een verwaarloosbare factor is in het verklaren van computer attitudes en het gebruik van computer applicaties. Alhoewel het huidige opleidingsniveau van de adolescent een significante verklarende factor is in elk model was de verklarende waarde van geslacht in deze modellen veel belangrijker.
Interactie effect van geslacht en opleiding	Er werd enkel voor het gebruik van en de voorkeur voor computer games een significant interactie effect gevonden tussen geslacht en opleiding met betrekking tot computer applicaties. Er is een negatief lineair effect voor meisjes, hoe hoger het opleidingsniveau, hoe minder ze computergames gebruiken. Voor jongens is het gebruik van computer games het hoogst voor de middengroep. Jongens in het hoge en lage opleidingsniveau gebruiken games minder en er is geen significant verschil tussen de hoge en lage groep. Gelijkaardige conclusies werden getrokken voor de voorkeur voor computer games. Voor jongens werd geen verband gevonden tussen het opleidingsniveau en de voorkeur voor computer games. Bij meisjes werd hetzelfde negatief lineair verband gevonden als voor het gebruik van computer games. Hoe hoger het opleidingsniveau hoe lager de voorkeur voor computer games. Voor wat betreft de computer attitudes werd enkel voor de variabele computergebruik geen significant interactie effect gevonden tussen geslacht en opleidingsniveau. Voor de attitude computer vertrouwen werd geen significant interactie effect gevonden voor jongens. Voor meisjes is het computer vertrouwen het hoogst in de lage en midden groep. Deze groepen verschillen niet significant van elkaar maar ze verschillen wel significant van de hoge opleidingsgroep dewelke het laagste vertrouwen in de computer vertoonde. Voor de attitude computer sympathie werden gelijkaardige verbanden gevonden. Voor jongens is er een significant verschil tussen de lage en midden opleidingsgroep. Bij meisjes scoorde de lage opleidingsgroep hoger dan de midden en hoge groep. De middengroep scoorde hoger dan de hoge groep. Dus hoe hoger het opleidingsniveau hoe minder meisjes sympathie voor de computer hebben. Voor de attitude computer angst scoorden jongens in de lage en hoge opleidingsgroep lager dan de middengroep, maar de lage en de middengroep verschillen niet significant. Voor meisjes werd een positief lineair verband gevonden. Meisjes uit de lage en de midden groep scoorden significant lager dan deze uit de hoge groep.

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/

9. Beleidsaanbevelingen

Nee

10. Samenvatting

Deze studie focust op twee onderzoeksvragen. Ten eerste wordt onderzocht of het huidige opleidingsniveau van adolescenten een betekenisvol concept is in multimedia onderzoek. Ten tweede wordt de relevantie van het huidige opleidingsniveau vergeleken met het concept 'opleidingsniveau van de ouders' zoals het tot nu toe gebruikt werd in multimedia onderzoek. De onderzoeksvragen werden beantwoord door een kwantitatief onderzoek bij 232 leerlingen uit het secundair onderwijs in Vlaanderen naar hun gebruik van multimedia en hun attitude ten aanzien van multimedia. Er werden twaalf afhankelijke en vier onafhankelijke variabelen gemeten door middel van een schriftelijke vragenlijst.

Over het algemeen werd er een positief lineair verband gevonden tussen het huidige opleidingsniveau van de leerlingen en het gebruik van de computer, waarbij de leerlingen uit de hoge opleidingsgroep de computer het meest gebruiken, gevolgd door de midden en de lage opleidingsgroep. Verschil tussen de twee laatste groepen werd enkel significant bevonden voor het gebruik van email. Met betrekking tot het gebruik van internet en chat vormden de lage en de midden groep één cluster. Voor wat betreft het functioneel gebruik van de computer vormden de hoge en de midden groep één cluster, waarbij deze hoger scoorden dan de lage opleidingsgroep. Over het algemeen scoorden leerlingen uit de hoge opleidingsgroep hoger in alle modellen dan deze uit de lage opleidingsgroep. Wanneer het computergebruik gemeten wordt in termen van entertainment (internet, chat) scoorde de midden groep gelijkaardig als de lage opleidingsgroep. Wanneer de computer functioneel wordt gebruikt (huiswerk) scoorde de midden groep gelijkaardig aan de hoge opleidingsgroep. Voor computer attitudes konden gelijkaardige conclusies getrokken worden. Wanneer de attitude gemeten werd in termen van entertainment (computer sympathie) verschilden de midden groep niet van de lage. Wanneer de attitude functioneel gemeten werd (computer bruikbaarheid) sloot de midden groep aan bij de hoge opleidingsgroep. De resultaten toonden ook aan dat de hoge opleidingsgroep beter scoorde op de computer attitudes dan de lage groep. Tussen jongens en meisjes werden significante verschillen gevonden voor wat betreft het gebruik van en de voorkeur voor computer games. Eveneens voor het gebruik van en de voorkeur voor internet en voor het gebruik van en de voorkeur voor de computer voor functionele doeleinden. Er werden geen significante verschillen gevonden voor email en chat voor wat betreft gebruik en voorkeur. Jongens maken meer gebruik van en geven meer de voorkeur aan games, internet en het functioneel gebruik van de computer. Over het algemeen scoren jongens hoger op factoren die een positieve attitude tegenover de computer weergeven (computer vertrouwen, computer sympathie en computer bruikbaarheid). Meisjes scoorden hoger op de factor computer angst. Alhoewel het huidige opleidingsniveau van de adolescent een significante verklarende factor is in elk model was de verklarende waarde van geslacht in deze modellen veel belangrijker.